

- JOVENÍVOLA -

Maig 1.956.

Ha aparegut un nou cartell anunciant el "Concurs d'articles" que "Jovenívolà" organitza amb motiu del seu primer aniversari.

La idea ens vingué d'una manera planera i sense cap pretensió d'excessiva transcendència gens escaient al caràcter que ha de presidir el que ni tan sols hem gosat batejar amb l'"argot" consuetudinari de "Concurs literari".

L'objectiu, el de sempre, és un tanteig d'avivar la nostra intimitat, donar un nou derivatiu a altres activitats més absorbents i remoure el terreny que està en nostre ambient i nostres medis.

Per altra part tot es mou dintre l'alcang general, en una comunitat d'amics sense que surti dels límits de nostra convivència i amb la comprensió i simpatia generals. Amb aquestes condicions, ¿seria molt difícil poder comptar amb vostre entusiasme emprenedor, vostre simpatia i perquè no també amb vostra part activa ?

AMB ROSA SABATER

Reaparició de Rosa Sabater. Tres anys i mig allunyada de les nostres sales de concerts, s'ha presentat novament, i amb gran èxit, per tal d'inaugurar el nou piano recentment adquirit per l'"Orfeó Català".

-- ¿Contenta de l'èxit del concert ?

-- Moltíssim, i aclaparada per les proves de simpatia que he rebut aquests dies.

-- ¿Quina impressió et causà de saber-te escollida per a padrina del nou piano ?

-- Molt satisfeta per la distinció i també un xic preocupada per la responsabilitat que en tots els ordres representava per a mi aquest concert.

-- ¿Una impressió ben sincera sobre el nou Gotrian-Steinweg ?

-- Immillorable. És un magnífic piano que de veritat feia falta a una sala de la categoria del nostre Palau. L'Orfeó pot estar orgullós i satisfet d'ésser-ne el propietari.

-- ¿ Moltes hores d'estudi, la preparació d'aquest concert ?

-- Aquesta vegada, sí. Per aquest concert he hagut d'estudiar més del que és normal en mi, ja que, com tu saps, feia gairebé quatre anys que no donava concerts i no estava gaire en dits.

- ¿ Qui confeccionà el programa ?
- La primera i segona part vaig triar-les jo, però en voler dedicar la tercera part a autors catalans, vaig voler posar-me d'acord amb el Mestre Millet, i entre tots dos triarem les obres.
- ¿ A què creus que és degut que els nostres concertistes no solen incloure, gairabé mai, autors catalans en llurs programes ?
- Referent als altres concertistes jo no et puc contestar, però sí que et puc dir que jo sempre, en els meus recitals, he posat obres d'autors de casa nostra, àdhuc a l'estranger, no m'he oblidat mai dels nostres Granados, Mompou, Albéniz, Montselvatge, etc. Precisament al pròxim recital del dia 20, també penso dedicar la tercera part del programa a alguns dels nostres compositors.
- La teva designació per al concert inaugural del piano, fou acollida a l'Orfeó amb gran entusiasme, prova evident que se t'admira força. ¿ Quins consells donaries a un petit nucli de cantaires que cursen els estudis de piano per a arribar a ésser una Rosa Sabater ?
- Deixant a part això d'arribar a ésser una Rosa Sabater, cosa que està a l'abast de tothom, els diré que dediquin moltes hores a l'estudi - quantes més millor -, entusiasme i apassionament....
- ¿ Escoltarem algun dia la teva filleta ?
- No es pot dir res encara, perquè és molt petita; només té vint-i-cinc mesos. El que sí puc dir-vos, és que la música li agrada molt i es passa moltes estones "tocant" el piano; també li agrada molt de cantar, i sembla que això ho fa millor; té molta orel·la. No sé, ja veurem ! A mi em plauria molt que toqués el piano.
- ¿ Era de Couperin el primer que tocares una vegada finit el concert ?
- Efectivament, era de Couperin: "Le Rossignol en Amour".
- Sempre hi ha crítics savis...

JORDI SALVAT

IMPRESSIONS I COMENTARIS

Es molt possible que aquest article no trobi, entre alguns cantaires, la favorable acollida que al meu entendre hauria de tenir. No obstant això, em crec en el deure de pregar-ne la publicació, puix que també tinc el convenciment que el meu parer es troba compartit per un bon estol d'orfeonistes. I més us diré: si fos possible d'anar a un plebiscit entre tots els components del nostre Orfeó, tinc la certesa més absoluta que una gran majoria veuria amb molt bons ulls, que la realització de la meua suggerència pogués arribar a portar-se a terme i acceptaria satisfactoriament la seva continuïtat. I anem al gra.

Una de les moltes preocupacions que tenen els nostres Mestres i que també, d'una faïso indirecta, afecten un bon nombre de cantaires és, sens dubte, la ja crònica i pertorbadora manca de puntualitat als assaigs.

Com que entre els cantaires que no porten rellotge, o bé que

no poden acudir a l'assaig amb la deguda regularitat i puntualitat per negligència d'horari s'hi troben bons companys meus, jo els prego que no considerin una ofensa que els parli amb un to tan contundent, ja que també crec que en certes ocasions la manca de puntualitat pot ésser deguda a causes plenament justificades. Ah !, però, amics, aquestes justificacions no poden ésser eternes i cal comprendre, com ha dit moltes vegades el Mestre Millet, que el prestigi i el bon nom de l'Orfeoó Català exigeix a tothom, sense excepcions de cap mena, una disciplina si convé de ferro. El que no estigui disposat a acatar-la amb totes les seves conseqüències, és preferible que segueixi un altre camí. Per conseqüent, i ara us donaré a conèixer el meu criteri, jo tinc el convenciment que en aquesta qüestió es ventila més que res un problema de bona voluntat, de fàcil resolució i també una certa deixadesa, fins un cert punt justificada, d'aquells que diuen : -- "Si per culpa dels que vénen tard jo haig de rebre també les conseqüències, no m'interessa venir a l'hora".

Ja veieu, doncs, com una qüestió tan de temps debatuda, sense que els precs, les amenaces i els crits dels mestres hagin pogut aconseguir de resoldre-la, es troba exempta d'importància o almenys d'una importància tan relativa, que posant-hi tots plegats els nostres cinc sentits, deixaria d'ésser problema, deixaria de promoure discussions i la satisfacció del compliment d'una indispensable disciplina, donaria goig a mestres i cantaires.

Creieu, vosaltres, amics orfeonistes que fóra possible d'acceptar els assaigs començant a les deu en punt de la nit per a finalitzar-los a dos quarts de dotze ? I, naturalment, quan faig aquesta pregunta voldria dir, que la seva acceptació ha d'ésser aprovada pel nostre Director.

La meua suggerència de començar a les deu en punt, sense que passi ni un minut més, és motivada pel fet que a l'acabament dels assaigs a dos quarts de dotze, significaria per a molts cantaires uns avantatges que repercutirien indiscutiblement en unes facilitats extraordinàries per a poder aconseguir a unes hores més normals els mitjans de locomoció per arribar a casa amb una normalitat que, actualment, són molts els dies que, en fallar aquells mitjans, ens produeix uns trastorns que si bé poden ésser superats, no deixen de produir alguns inconvenients que molesten.

Naturalment que també és possible que la resposta de molts de vosaltres es converteixi en una pregunta : Si començant a un quart d'onze manca la meitat del cor, quina il·lusió és aquesta de creure que, començant a les deu en punt, l'assistència pot ésser més nodrida ?

Doncs, sí, amics, aquesta és la meua convicció i per a mantenir el foc sagrat d'aquesta modalitat, si arribés el cas de la seva implantació, establiria uns premis anuals, tan modestos com volguessiu, però que en resum significuessin per a llurs guanyadors un orgull que els detractors de la puntualitat no solament no podrien exhibir, sinó que la vergonya els deixaria confosos.

Ara bé; en totes les regles existeixen excepcions. En el cas present, com és natural, no hi podria faltar aquell interrogant que sempre serveix per a justificar determinades posicions ...

I la qüestió d'aquells cantaires, em direu, que per llurs obligacions no els serà possible d'acudir amb la puntualitat exigida, com la resoldrem ? I, naturalment, com que amb això s'hi deu haver de comptar, crec jo, que, a criteri dels mestres, donaria un marge prudencial que podríem dir-ne de segona entrada, però que, després d'aquest interval la porta tancada i prou.

I ara, per acabar i possiblement en contra de l'opinió d'alguns orfeonistes, crec jo, que la importància del més gran Orfeó de Catalunya no depèn del nombre dels seus executants, sinó de la qualitat i disciplina dels mateixos. Està entès ?

JOAN MONGUILLLOT

ENS ESCRIUEN DES DE CARACAS ...

"Jovenívola", que cada vegada va progressant més, no s'accontenta solament a exposar a les seves pàgines coses de casa nostra, sinó que també es permet el luxe de tenir corresponents a l'estranger.

El nostre amic Antoni Solé, nebot de la senyora Antònia San cristòfol, ens envia la seva primera crònica.

o o o

Ací tenim un "Centre Català" molt bonic. Està situat (des de primers d'any) en una "Quinta", en un dels barris residencials de Caracas. L'ambient és bo i, ara, ha millorat molt ja que es celebren conferències constantment, es fomenta el ballet català i tenim una Choral d'uns trenta-cinc cantaires, que és l'única que interpreta música polifònica d'una manera decent. El dia 26 de desembre vaig escoltar la Choral per primera vegada en un concert dedicat als socis protectors; em vaig emocionar en escoltar, tan lluny de la meua terra, un repertori de cançons nadalenques. El meu cosí Marçal Gols, ajudat per la seva mare, dirigeix aquesta Choral que va fundar el seu pare fa quinze anys. La tasca és molt difícil, car s'ha de lluitar amb tota mena d'inconvenients. La música s'ha de copiar a mà, la gent no sap solfeig i els choristes han d'aprendre les obres per repetició. Els assaigs es fan en una sala per on passa i traspassa constantment la gent que va a jugar a billar, i no tots tenen els modes de no fer soroll. Molts dies, el Chor no es pot completar i s'ha de començar l'assaig una hora més tard per tal d'esperar els choristes retardats que vénen de l'altra part de la ciutat. En fi, es necessita molta voluntat perquè la Choral no es desfaci i segueixi endavant i millorant sempre.

Hi ha tres baixos que són més ases que uns ases, i s'obstinen a no voler cantar les cançons nadalenques, perquè han de pronunciar Jesús a cada pas. Diuen que ells no estan per a cantar cançons de Sants, que ja estan tips de tants Sants Joseps, Mares de Déus i pastorets. Com podeu suposar, aleshores, en Marçal s'ha d'inventar arguments adequats perquè segueixin cantant i els ha de convèncer dient-los-hi que el que importa és la música i no la lletra. Però, malgrat tots aquests inconvenients, la Choral sona, es fan forts i pianos, les cançons es porten airoses i no es desafina. Amb paciència i voluntat, el meu cosí obté un resultat sorprenent. Jo canto de baríton i procuro ajudar tant com puc amb la meua col.laboració. Tenim assaig dos dies per setmana: dilluns assaig parcial i divendres de conjunt. Això va molt bé, perquè d'aquesta manera es manté amistat amb una sèrie de persones que no es veurien mai.

El Centre és el punt de reunió d'una colla de catalans que amb bona voluntat i amb molt d'esforç fan el possible per mantenir en tot moment viu el record de la nostra terra.

L'ambient musical de Caracas és si fa o no fa com el de Barcelona. Tots els diumenges hi ha concerts als teatres i a la Biblioteca Nacional. L'Orquestra Nacional està composta de cent professors, Té una corda i una fusta boníssimes. Les trompes no ho fan pas malament (son músics a sou i no fan res més). Cada setmana, el dissabte a la nit i el diumenge, a la Plaça Bolívar, (que és una mena de Plaça Real) toca la Banda Municipal, composta també per cent professors. Ho fan força bé. El repertori de la Banda és molt variat i s'interpreten obres d'autors de totes les nacionalitats, especialment música italiana i espanyola. Ara s'ha commemorat l'aniversari de la mort de Mozart i l'Orquestra Nacional ha donat un cicle de concerts dedicats al geni salzburguès.

A la Biblioteca Nacional es donen concerts matinals amb entrada, completament gratuïta. Generalment són concerts de música "da camera". Es una llàstima que a Caracas no hi hagi bons organistes, ja que hi ha quatre orgues molt bons; però els sacristans organistes semblen els de les nostres parròquies. El gust musical dels veneçolans de classe mitja i de la gent treballadora és molt limitat, i només vibren en escoltar un "joropo" o un "cha-cha-cha". En contra partida els estrangers, alemanys, francesos i americans, que viuen aquí, gasten veritables fortunes en discos de 33 revolucions, i és molt corrent de trobar les "Passions" de Bach, "Requiems", "Concerts", de Beethoven, Brahms, Mozart, etc. en la discoteca d'algun emigrat estranger d'una mitjana cultura. Aquí els discos són molt econòmics; de vuit a deu bolívars els de 25 cm., i de deu a vint els de 30 cm. en 33 1/3 revolucions.

Cada diumenge, a "l'hora catalana", de deu a onze del matí, la Ràdio dona discos de l'"Orfeó Català": "El cant de la Senyera", alguna sardana, etc. Son els únics que tenen i per tant són ja molt vells. Encara no feu discos? Aquí a Amèrica es vendrien a milers.

TONI.

=====

RECORDS D'ANTANY

=====

LA COLLA DELS SAFFIS

El bon humor sempre ha regnat entre nosaltres. Hi hagué una època en la qual un estol de bullanguers de la nostra Secció Choral formàrem una penya anomenada "La Colla dels Saffis". Eren nou els escollits; entre ells hi havia representació de la banca, borsa, comerç, orfebreria i fins un gran imitador dels discursos demagogs, a l'estil de l'emperador del Paral·lel; però mancava un representant de la "grimègia" que deien ells, i tot seguit fou admès com a "saffi" honorari el que feia deu. Aquest, degut al seu defecte físic, era anomenat "En Benfet". Tots els altres reberen un sobrenom adequat al seu tarannà, per exemple: "Llamp", "Esprinc", "Terramoto", etc. El seu distintiu consistia en una agulla de corbata amb un cap de saffi que havia estat projectat per l'orfebre de la colla i pel saffi honorari. L'insígnia era de gran many i la portàvem cosida darrera la solapa.

El seu lema era ajudar-se com a germans en tots els aspectes de la vida i divertir-se tant com podien. Això sí, allà on eren ells sempre sobresortien en totes les coses, per exemple: la vigília de Cap d'Any, un cop acabat l'assaig, ja sentíeu petar una ampolla de xampany per a oferir-ne una copa al Mestre per tal de celebrar l'entrada de l'any nou. Quant a les tasques de la Secció Choral també eren bons elements; era, fora del nostre recer, feien tronar i ploure, com vulgarment es diu.

Per demostrar-vos-ho explicaré una excursió de dos dies a la xamósia vila d'Olot. El capítol de la colla tenia llogada una casa de planta baixa amb un pati on portava la família a passar-hi els estius. Convidats per aquest, hi férem cap tota la colla: els casats amb llurs mullers i alguns altres familiars i amics. Entre tots sumaven de vint-i-cinc a trenta persones. Com és natural tots no tenien cabuda a la casa. L'amo es posà en contacte amb un tal Xalegre (parent seu) per tal que l'ajudés a desenrotllar el programa de la nostra estada a Olot. Es veu que l'amic Xalegre ja estava assabentat del tarannà dels que formaven la colla, i com sigui que ell era funcionari municipal (escorxador) fins cregué convenient dir a l'Alcalde que avisés els "serenos" perquè tinguessin benvolença envers nosaltres per a aquella nit. Tenia també un establiment mig fonda mig drogueria, que li permetia fer intercanvi d'arròs, fideus i altres mercaderies amb el "tocino" dels pagesos; també tenia fama de vendre bona ratafia i, aquell vespre fórem convidats a saborejar-la. I allí es desenrotllà la gran xirinola.

La meitat de la colla ja sortírem de Barcelona al matí; els altres arribaren cap al tard. Ja havíem convingut que en arribar el tren a l'estació d'Olot, des de la casa esmentada engegariem una sèrie de coets lluminosos per tal que ens poguessin localitzar, cosa que no fallà. Al pati trobaren la taula preparada per a sopar, com si es tractés d'un gran banquet.

Un cop acabat l'àpat ens dirigírem al local de l'Orfeó Olotí per tal de saludar-los, puix que ja estaven assabentats de la nostra visita. Allí ens obsequiaren amb pastes i una copa de xampany. Després, convidats per l'amic Xalegre, anàrem a beure ratafia. La nostra gatzara omplí de públic una placeta del davant de la casa, cosa que no té res d'estrany ja que començàrem a cantar el rosari de l'Andreuet, la lletra del qual diu: "L'Andreuet al llit s'estava, sempre gemegava, gemegueu Andreu, gemegueu tant com volgueu". La resposta del gran chor com més disbarats es deien més èxits tenien; però entre tantes poca-soltades cantàrem "Himne a l'Arbre Fruiter" i altres cançons.

Una vegada saturats de ratafia, de riure i de cantar ens retiràrem a descansar, ja que el dia següent teníem projectat un dinar a la Font de la Muxina.

La taula, digna d'un banquet, es parà a ple bosc. L'amic Xalegre i en Terramoto, amb gorro i devantal blanc, feien de cambrers; però a l'hora de l'àpat es distingiren com a bons comensals. La gatzara durà tota la tarda. Al vespre, els pagesos celebraven la seva festa fent ball a la font de Sant Roc. Com que no teníem ganes de sopar ens encaminàrem cap allí. L'orquestra estava composta d'una mitja dotzena de músics i fins hi figurava el bombo. Alguns saffis pregaren al músic que els el deixés tocar. Llurs mullers protestaren dient que el rebenrarien. Afortunadament no passà res desagradable.

Com sigui que alguns havien de ser a Barcelona l'endemà al matí sortírem després de mitja nit en una tartana per enllaçar amb el primer tren de Sant Joan de les Abadesses. Fer aquesta travessia de nit per aquelles altes muntanyes és molt interessant, ja que es veuen les grans fogates dels carboners d'aquelles valls.

"Farres" com la que acabo d'explicar en celebràrem d'altres més endavant. Em recordo d'una que férem a Torredenbarra i a una ermita de Roda de Barà on anàrem per complir una prometença. Cantàrem una missa, però haguérem de portar-nos el capellà i fins i tot l'harmònim. En sortir, ens banyàrem a la platja; després férem un gran banquet que finalitzà batejant amb xampany la respectable calva del pare dels saffis, un senyor molt amic de la tabola.

El que mantingué certa tradició fou "l'ofici de les mongetes". A l'església de Collblanc tenien costum de celebrar la festa de la Sagrada Família. Les dames que la patrocinaven eren les mestresses de les cases de pagès importants de l'entorn. Una d'elles, parenta d'un saffi proposà que hi anéssim a cantar a canvi d'un bon esmorzar. No ens férem pregar gens. L'altar fou guarnit amb grans ramatges. Després de l'ofici ja trobarem la taula parada amb amanida, mongetes i butifarra a la brasa. La cosa no acabà aquí, ja que després ens esperaven en una altra casa on estàvem convidats per anar a veure el seu pessebre. Allí ja teníem preparades galetes i vi ranci. Després férem una cantada. El repertori encara que improvisat i de memòria, fou excelent i variat. Cada anyada teníem més admiradors i fins venien a sentir-nos els capellans que havien oficiat.

Com he dit al principi, el bon humor sempre ha existit entre nosaltres. Avui tenim el Chor La Trompeta, que a hores d'ara ja ha sonat fort i el que sonarà, si Déu vol, mentre els seus dirigents no es cansin de bufar.

MIQUEL VALLS

.....oOo.....

ELS NOSTRES MESTRES

=====

Records d'infantesa

(continuació)

En aquells temps de la meva infantesa, les funcions de Capella sovintejaven molt més que no pas ara; no hi havia setmana que no haguéssim de cantar en una església o altra, i àdhuc fora de Barcelona, algun ofici, casament, funeral o comunió.

Pels Oficis solemnes cantàvem les misses del Papa Marcel i Assumpta est", de Palestrina; pels Oficis no tan solemnes, la "O quam gloriosum est regnum", de Victoria o la de Tebaldini; pels funerals el "Requiem", de Victoria o el de Schmid; i per les comunions i casaments, motets de diversos autors, entre ells "Jesús als nois", de Nicolau, amb solo de tenor, que feia en Bosch, i chor de nois a quatre veus; "La filla de Maria", del Mestre Millet, i motets de mossèn Romeu, de Pujol, de Bordes i dels clàssics. No hi mancava mai cap dels bellíssims cants espirituals del Mestre Millet. El Mestre Pujol i en Miquel Valls cantaven les parts variables, sense cap acompanyament. Es posaven tots dos a la vora de la barana del chor (encara em sembla que el veig) amb el "liber usualis" a la mà. El Mestre Pujol feia l'entonació i en Miquel Valls entrava després.

En aquell temps, l'escolania de la Mare de Déu de la Mercè, estava més aviat mancada de veus, i alguns dels nois de l'Orfeó anaven a reforçar-la. Àdhuc vestíem la cota blanca, el roquet i la beca blava, i anàvem a cantar rosaris, sabatines, processons, enterraments i misses matinals.

Aquests oficis matinals es celebraven els dissabtes, a les vuit del matí, i l'escolania cantava les parts variables i una de les misses gregorianes del Kirial. Acompanyava a l'harmonium el mestre Pérez Moya, que aleshores era l'organista de l'església i alguna vegada venia a dirigir el Mestre Pujol. Com a detall curiós vull dir-vos que la consignació que es destinava a aquestes misses matinals dels dissabtes era d'una pesseta, tot comprès, mestres i cantaires. A l'hora de passar comptes als nois de l'Orfeó ens tocaven deu o quinze cèntims per missa. Déu n'hi dó !

Era de veure com la mainada fèiem el nostre paper a l'hora de la feina, però a l'hora del sermó, quan els homes sortien del chor a fumar la cigarreta i conversar una mica, nosaltres ens escapàvem, després de burlar la vigilància del Mestre Pujol i anàvem allà on fos a fer de les nostres. Generalment ens atreïa el campanar i sense mirar els perills que hi havia en l'ascensió, cap a munt s'ha dit !, i un cop dalt, ens esplaiàvem contemplant la vista i mirant el panorama que des d'aquella alçada es dominava. De vegades ens aixordava el toc de la campana de les hores, que allí mateix a free de les nostres orelles tocava lentament i pausadament les onze campanades del matí. Però calia baixar de pressa, perquè el sermó s'acabava i més d'una vegada ja s'havia acabat, i el celebrant havia ja entonat el Credo i anàvem entrant al chor acompanyats d'un clatellot, no pas massa afectuós, que el Mestre Pujol donava a cada un de nosaltres així que passàvem la porta.

Aquestes escapades motivaren la prohibició absoluta de sortir del chor durant els sermons. Ens havíem d'estar asseguts escoltant. Però tot ho fèiem menys el que ens havia estat manat; enraonàvem, ens tiràvem papers, ens donàvem empentes i algú amb l'excusa d'una urgent necessitat sortia, i què succeïa?: que tots teníem la mateixa necessitat, i cap a fora s'ha dit. Però per tal de no trobar-nos amb les contundents carícies del Mestre Pujol, tornàvem aviat i arribàvem una mica abans de tornar a cantar, i no passava res d'anormal.

De facècies com aquestes us en podria explicar moltes, però potser em faria pesat i no em quedaria temps per a poder-vos dir quelcom més que tinc per explicar.

Quan l'any 1911 s'estrenà la Gran Missa en si menor de Bach hi havia al chor 60 o 70 nois que fèiem forrolla de debò. Una tarda, pocs dies abans de l'estrena, estàvem assajant els nois sols, em sembla que era l'entrada del Glòria, quan de sobte va baixar el gran organista i gran amic de l'Orfeó i del Mestre Millet, Dr. Albert Schweitzer, que venia d'estudiar la seva part d'orgue, i en sentir-nos cantar va aturar-se a la meitat de l'escala que va de la sala d'assaigs a la que condueix a l'hemicicle i als pisos superiors del Palau, i va escoltar-nos una estona somrient. El Mestre Pujol va fer-li també la mitja rialla. Encara em sembla que el vegi; alt, ben plantat, amb el front ample d'home intel·ligent i la testa ben poblada de cabell, el seu gros bigoti i la seva manera tota de comportar-se, que inspirava respecte i simpatia. Va anar baixant pausadament l'escala, va passar per entre mig de nosaltres i fins crec que va amoixar més d'un caparró sense dir res, i va marxar sense fer gens de soroll, ni trepitjant el sòl, ni obrint i ni tancant portes. A nosaltres, va produir-nos una forta impressió, de veure'l escoltant-nos, i mentre ell hi era procuràrem estar ben atents per tal de superar-nos i no fer cap atzagaiada.

Un dels dies que assajàvem de conjunt amb orquestra aquesta magna obra, el mestre Schweitzer estava assegut al banc de l'orgue abans de començar l'assaig (aleshores la consola de l'orgue estava posada de costat al públic) i mentre els executants s'anaven situant en els seus respectius llocs, ell aprofitava el temps. Tenia, recolzada damunt dels genolls la partitura, damunt d'ella, una quartilla, i anava escrivint amb tinta sense tinter. Això ens va frapar a uns quants nois que tot passant en anar al nostre lloc, veiérem el que feia. Com és possible això?, pensàvem. Era la primera ploma estilogràfica que jo veia i no cal dir que em cridà fortament l'atenció. El Mestre Pujol, que per les gairebé ininterrompudes lectures estava al corrent de tot, m'explicà més tard el funcionament d'aquell meravellós artefacte, que, a no triar gaire, esdevingué d'ús corrent.

Voldria parlar-vos de més coses; per exemple, del seu festeig i del seu casament amb aquella antiga cantaire nostra, la senyora Vanti-pa Sala, -neboda de l'antic i ferm orfeonista Àngel Sala- que ha estat la fidel i abnegada companya de la seva vida, que mai li posà cap entorpiment per tal que ell pogués anar desenrotllant les seves tasques, sacrificant moltes vegades el desig d'una vida íntima i familiar, i ara segueix venerant la seva memòria.

Recordo la cerimònia nupcial : tingué lloc a l'església de Nostra Dona de la Mercè, i nosaltres -vull dir la Capella- cantàrem motets durant la celebració de la missa. Em cap el goig de dir-vos que jo vaig ésser un dels infants que sota la direcció del Mestre Millet va cantar a la cerimònia esmentada.

També voldria dir-vos quelcom del seu lèxic precís, contundent, amb aquelles expressions tan seves de: "congre", "recongre", "sapastre" o aquella de "taiaret" que usava quan volia amoixar-nos, cosa que també feia de vegades, i altres, que ara no em vénen a la memòria, que en el transcurs de la conversa solia aplicar en el punt just i precís, i que tantes coses volien dir.

No em sé estar de remarcar-vos una de les qualitats més excel·les que tenia, però que a voltes esdevenia un defecte; era la de tenir un absolut domini de la voluntat, allò que en diem, tenir una voluntat ferma. Quan ell prenia una resolució, mai no la trencava, encara que anés en perjudici propi. Moltes vegades havia jo presenciats escenes en les quals persones amigues tractaven de fer-lo dissuadir d'algun dels seus propòsits, posant-li tota mena d'arguments, i no havien pogut mai, que jo recordi, fer-lo canviar de parer. Cal dir, però, que poques vegades s'equivocava, perquè tenia una gran clarividència.

JOAN TOMAS

(seguirà)

O P I N I O N

CARTA OBERTA A LA REDACCIÓ DE "JOVENÍVOLA"

Companyes de "Jovenívola": Em dirigeixo a tota la redacció perquè no sé qui té cura de la secció "Els nostres concerts", que signa X. El motiu de la meua lletra és el bot que vaig fer en el llet, en llegir la ressenya del concert de Quaresma.

Tant em plau "Jovenívola", que no tinc espera i la mateixa nit que la repartiu, confortablement estirada al llet, la llegeixo. Tot anava d'allò més bé fins arribar a l'esmentada secció, i comprovar amb l'eixutesa que es parla del que és per a nosaltres el moll de la nostra convivència. Prou rabietes prenc quan l'endemà dels nostres concerts llegeixo les ... diguem-ne crítiques que surten als diaris amb les consuetudinàries quatre ratlles, i, és clar, com que no saben què dir, no diuen res. Però no vol dir això que jo esperi una crítica del concert, cosa que per a un cantaire seria molt difícil de fer-la amb certa neutralitat, però, si, estendre's una mica més, ja que sembla una de tantes crítiques de les que s'acostumen fer.

Afectuosament ua saluda, esperant que no prenguen malament la meua suggerència

LAURA NÚÑEZ

18/4/56

. . . I C O N T E S T E M

Veritablement satisfets d'aquesta mobilitat en l'intercanvi d'idees i opinions entre lectors i redacció, prova de l'interès que desperta "Jovenivola", i després de manifestar la més franca simpatia a l'amistosa protesta anterior, també nosaltres ens permetem exposar el nostre punt de vista sobre el criteri que seguim en redactar la secció "Els nostres concerts".

Quan vàrem començar dita secció, ens mogué, únicament el desig de deixar constància escrita de les activitats públiques de l'"Orfeó Català"; per altra part, creiem que no és "Jovenívola" el lloc més escaient per a publicar-hi una crítica en el sentit estricte de la paraula, ni seria elegant que fóssim precisament nosaltres mateixos els qui ens lloéssim, ni tampoc seria d'interès insistir sobre alguns punts que tots sobradament coneixem.

No dubtem que la nostra amable comunicant així mateix ho comprendrà i no li produirà estranyesa de veure que continuem publicant únicament breus notes dels concerts de l'"Orfeó Català", com a senzilles referències.

Amb tota cordialitat.

X

• • • • •

EL CONCERT DE ROSA SABATER

.....

L'"Orfeó Català", amb motiu d'inaugurar el nou piano Grotian-Steinweg destinat a la sala de concerts, demanà a la gentil artista Rosa Sabater que fos ella qui amb la seva exquisida sensibilitat, fes fruir a l'auditori unes hores de veritable música.

El programa tot ell molt interessant oferia una gran varietat, i el públic esperava oir de nou totes aquelles immortals obres, interpretades per una artista de la categoria de Rosa Sabater.

La primera part fou dedicada al gran geni salzburguès. El "Carnaval" de Schumann -- obra que per si sola consagra una vocació -- integrà la segona part. Vingueren després els Mestres de casa nostra, esperats d'una manera especial pel públic, que no pot gaudir molt sovint de la seva música. El concert acabà amb "El pelele" de Granados, obra que despertà una gran expectació entre els nostres melòmans.

No cal dir com el nutrit públic que omplia la sala de concerts sabé apreciar les altes qualitats de la nostra artista : delicadesa i finesa d'expressió en Mozart; sensibilitat i brillantor en Schumann; i un aire i esperit completament català en les obres dels nostres autors.

Fou molt aplaudida i es vegé obligada a interpretar algunes obres fora de programa. Adjuntem la nostra més cordial felicitació a les moltes que rebé, i desitgem ben sincerament fruir ben prompte dels seus recitals.

M. D. M.

II SESSIÓ CULTURAL DE JOVENÍVOLA

Les Sessions Culturals de Jovenívola, que tan brillantment s'iniciaren amb l'agradable conversa i les belles cançons que ens portà el nostre Emili Vendrell, van continuar, amb el mateix èxit, el diumenge dia 8 d'abril, amb les interessentíssimes paraules que ens adreçà Joan Triadú, sobre la literatura catalana d'avui.

La Sessió començà amb unes adients paraules de Jordi Salvat.

Seguidament ens parlà Joan Triadú: ens parlà de la renaixença espiritual de la nostra terra, i del lloc que en aquesta renaixença ha ocupat la literatura. Recordà les institucions que han fet possible aquest desvetllament, i remarcà la importància que el nostre Orfeó ha tingut en aquesta missió. Ens parlà també dels homes que amb llurs escrits han definit el nostre poble, i entre ells, Maragall i el Mestre Millet, i féu un elogi del seu llibre "Pel nostre ideal". Sintetitzà l'evolució de la nostra literatura a través de les diferents circumstàncies que ha hagut de travessar en aquests cinquanta anys darrers. I es detingué a anomenar-nos els autors de les últimes generacions: Manuel de Pedrolo, Espinàs, Espriu, Sarsanedes, Agustí Bartra, Pere Calders, Ferran de Pol, Joan Sales... Ens digué que amb ells la nostra literatura es troba al nivell de les altres literatures europees.

Finalment, posà de relleu, que la nostra literatura és patrimoni, no sols dels catalans, sinó de tota la cultura occidental.

Cal remarcar l'interès i l'entusiasme amb què el públic, constituït en gran part pels nostres cantaires, escoltà i acollí aquestes paraules.

M. C.

LA "ROBERT SHAW CHORALE" ENTRE NOSALTRES

=====

El passat dia 28 d'abril, presentats per l'"Associació de Cultura Musical", actuà en la nostra sala de concerts, la "Robert Shaw Chorale & Orchestra".

Composta per una trentena de cantaires - tots ells professionals - de veritat fan goig de sentir-los cantar. Quantitat i qualitat de veus. Podríem dir - com ho demostraren en l'interpretació del "Porgy and Bess" - cada cantaire és un solista.

El programa era força interessant. El "Requiem" de Mozart, "Cançons d'amor" de Brahms, tres cançons de Debussy, per acabar amb unes cançons representatives de l'art coral americà contemporani de Barber, Copland, Charles Ives i Gershwin.

La darrera part que era la que amb més interès era esperada, fou també la més entusiasticament aplaudida. Magnífica la interpretació del "Porgy and Bess". Degut a l'entusiasme que amb llur interpretació despertaren al públic, hagueren de donar fora de programa fins a vuit cançons totes elles populars del seu país, junt amb algun espiritual negre.

Del "Requiem", únicament direm que tingué una interpretació tècnicament perfecta.

Robert Shaw se'ns mostrà un magnífic director. Direcció meticu-

losa i segura. El fet de tenir els seus cantaires barrejats, es a dir sense la tradicional agrupació per cordes, fa encara més meritori el seu treball.

Una volta acabat el concert el Mestre Lluís M^a. Millet els volgué fer sentir algunes obres dels nostres compositors. A tal fi ens reunirem a la sala d'assaigs i allí cantàrem unes cançons populars, una sardana, l'"Ave Verum" de Mozart acabant amb el Credo de la Missa del Papa Marcel.

No cal dir que, tant les obres com l'interpretació els complagué moltíssim i així mateix ho manifestà al nostre Director el Mestre Robert Shaw.

Fou una vetllada molt interessant i de la qual en guardarem un bell record.

J. S.

SECCIÓ FILOLÒGICA

Atenció als verbs !

- Tonet, com esteu de verbs catalans ?
- Com vol que estigui: regular. Ja veig que avui se li ha "antojat" parlar de verbs i em vol posar en un "aprieto" o en un "atolladero".
- No, home, no ! Cal cercar el remei per posar-hi el mal.
- Deu voler dir "cercar el mal per posar-hi el remei".
- Teniu raó. No sempre he de corregir jo.
- Ja sé que a vostè no li "duelen prendas"
- Atureu-vos, amic, que n'haveu deixades anar unes quantes i hem de posar una mica d'ordre.

En lloc d'"antojar" haviéu de dir acudit (del verb acudir) o ha tingut la pensada.

Així: "se li ha acudit (ho ha tingut la pensada) de parlar de verbs".

Un "antojo" en català és un antull, un desig, un rampell, un caprici (o un capritx, que també és correcte).

"Antojar-se" és antullar-se, passar pel cap.

Exemple: "Ara li ha passat pel cap (o li ha agafat l'antull d'estudiar Astronomia".

En lloc d'"aprieto" o "atolladero", haviéu de dir "em vol posar en un compromís (o bé a prova).

Referent a no "li duelen prendas", ha d'ésser: "no li sap greu, o bé no el molesta.

Així: "Ja sé que a vostè tal cosa no li sap greu (o no el molesta)".

ESPURNES ATÒMIQUES

Comentari recollit el dia del concert de la inauguració del nou piano.

-- T'has fixat que avui han vingut més homes que de costum ?

-- Oh ! és que toca Rosa Sabater....

El dia de la II Sessió Cultural de "Jovenívola" coincidí amb la celebració, a Bilbao, del partit de Futbol entre l'Atlètic i el Barcelona.

El dia abans, en recordar el Mestre Tomàs a la corda dels tenors l'esmentada II sessió, un tenor digué: "Jo vindré, si guanya el Barça".

Malauradament aquest tenor no pogué assistir-hi per...UN GOL !

-- Què feu a l'Orfeoó que no doneu música concreta ?

-- Nosaltres només ens concretem a fer música.

-- Has vist que el tiquet del sopar-homenatge al Mestre val 125 ptes. ?

-- Tira peixet !

-- No, si de peix no n'hi haurà. Hi haurà pollastre.

-- Com ha acabat la campanya del fum ?

-- Si, ves mira, que s'ha esfumat.

-- El què, el fum ?

-- No, la campanya....

-- Què us va semblar l'actuació de la "Robert Shaw Chorale" ?

-- Formidable ! Quines veus !, quins músics !

-- És que cobren en dòllars.

M. S.

NOTICIARI.

L'admiració que han desvetllat en tots nosaltres els cartells que anuncien les activitats de "Jovenívola", tals com sessions culturals, concurs d'articles, etc., i que són deguts al innegable bon gust i selecte temperament artístic del nostre estimat amic i company cantaire Antoni Sancho, ens porten a retre-li el nostre més sincer homenatge d'agraïment i felicitació, amb la seguretat que al fer-ho interpretem el sentir de tots els cantaires i seguidors de les nostres activitats.

La senyoreta M^a. Assumpció Labadia, soprano I, ha estat sotmesa a una delicada intervenció quirúrgica de la qual, gràcies a Déu, ja està molt millorada. No cal dir com desitgem que ben aviat la puguem veure de nou entre nosaltres.

El nostre novell company Josep m^a. Domingo ha vist entristida la seva llar pel traspàs de la seva mare. És amb tot el nostre afecte que l'acompanyem en el seu dolor, pregant amb ell perquè Nostre Senyor li concedeixi un sant repòs.

Tambè aquests dies lliurava la seva ànima a Déu l'antic orfeonista, Doménech Guitart i Serra. Molts cantaires el deuran recordar i a tots us preguem una oració per a la seva ànima.

La premsa d'aquests dies ens anunciava la mort, a San Sebastian, del il·lustre músic Rvd. P. Otaño. Compositor selecte i formidable pedagog, ha deixat un veritable buit en el nostre món musical. Estimava ferventment l'"Orfeó Català", com molt bé ho demostra la dedicatòria càlida i entusiasta que ens féu en l'àlbum de la nostra Entitat. Que al Cel el puguem veure !

D'acord amb el què us anunciàvem en el número anterior, podem avui donar el programa dels actes organitzats per tal de celebrar el I Aniversari de "Jovenívola".

En primer lloc, s'està preparant un número extraordinari commemoratiu de la jove efemèride pel qual tenim promesos articles, entre altres de gran interès, dels nostres President, Mestre i Secretari.

A més, ja heu rebut tots les bases del concurs d'articles que esperem es vegi ben concorregut i sobretot amb la presència de treballs de cantaires que encara no han participat en la nostra publicació.

Pel diumenge dia 10 de juny a la nit, està prevista la tercera Sessió Cultural de "Jovenívola", que ja veureu anunciada oportunament en un dels esmentats cartells, tota vegada que avui encara no tenim ultimats els tràmits d'organització, però que podem avançar ha de tenir un gran interès com totes les celebrades.

I pel dia 17 de juny, a la nit, el Sopar de Germanor que celebrarem, si a Déu plau, en el nostre mateix local. Els detalls de menú i "tiket" ja s'anunciaran oportunament. En el transcurs d'aquest sopar s'efectuarà el repartiment de premis del Concurs d'articles.

Veuríem amb molt de goig que la nostra mateixa il.lusió fos també la vostra, participant i col.laborant en tots aquests actes.

Hem d'agrair de tot cor l'entusiasme que les nostres entitats culturals i artístiques, presidides pel "Foment de les Arts Decoratives", han posat per portar a felicitat el merescut homenatge al nostre estimat Mestre Lluís M^e. Millet, amb motiu del seu Xè. aniversari en la direcció artística de l'Orfeó. No voldríem ferir la modèstia de ningú ni trencar l'anonimat en la feixuga tasca que suposa l'organització d'uns actes com els que s'apropen, però en la nostra intimitat bé podem felicitar els grans amics Isidre Magrinyà i Llorens Opisso (Artur Llopis), que s'han donat per complert a la realització d'aquest homenatge. Els actes anunciats recentment porten l'empremta del fervor al Mestre i a l'Orfeó que tots sentim, i sabem bé prou que en celebrar-los hem de viure tots plegats unes hores d'intensa joia i emoció.

---oOo---

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, with some lines appearing as distinct headings or sub-sections. Due to the low contrast and fading, the specific content cannot be transcribed.]